

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 10 stycznia 2018 roku

ZEW.422.1.2018.MP

Pan
prof. Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia

Rzecznik Praw Dziecka wielokrotnie zwracał uwagę na nieuregulowany problem, dotyczący konieczności zabezpieczenia pełnej realizacji prawa dziecka do nauki oraz do zdrowia, w kontekście dziecka–ucznia z chorobą przewlekłą.

Do Rzecznika nadal zgłaszane są sprawy odnoszące się do warunków pobytu i właściwej opieki nad dziećmi z chorobami przewlekłymi w jednostkach systemu oświaty. Z otrzymanych zgłoszeń wynika, że problem ten w szczególności dotyka najmłodsze dzieci, tj. w przedszkolach, cierpiące na cukrzycę, padaczkę, fenyloketonurię, czy alergie pokarmowe.

W tym kontekście zauważyć należy brak obowiązujących, systemowych i jednolitych regulacji, określających zasady podania leku w jednostce systemu oświaty oraz warunki opieki nad dziećmi z chorobą przewlekłą z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb zdrowotnych, psychofizycznych i edukacyjnych.

Na powyższe wskazuje stanowisko Ministra Edukacji Narodowej, zgodnie z którym realizacja obowiązku, jakim jest zapewnienie dzieciom właściwej opieki jest zadaniem wspólnym dyrektora jednostki systemu oświaty i organu prowadzącego: „Wymaga to opracowania wewnętrznych procedur w zakresie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłym i z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb zdrowotnych tych uczniów oraz możliwości danej placówki”¹. Taki stan powoduje nierówne traktowanie dzieci z chorobą

---

¹ Pismo Ministra Edukacji Narodowej z 22 grudnia 2016 r. (znak: DWKI-WWR.513.30.2016.AZ);

przewlekłą. Sytuacja tych dzieci jest różna – tj. uzależniona od przyjętej przez placówkę „wewnętrznej procedury postępowania” czy postawy pracowników.

Jednocześnie Rzecznik Praw Dziecka dostrzega pewne rozbieżności w poglądach resortu edukacji i resortu zdrowia na temat roli nauczyciela i podejmowanej przez niego czynności, jaką stanowi podanie leku uczniowi z chorobą przewlekłą.

W piśmie z 20 maja 2016 r. Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej² wyrażono pogląd, że: „Nauczyciel i pracownicy niepedagogiczni (np. pomoc nauczyciela) wykonują obowiązki opiekuńcze podczas pobytu dziecka w przedszkolu/szkole/placówce, pełniąc jedynie rolę wspierającą proces leczenia. Ponadto nauczyciel, tak jak każdy obywatel, jest obowiązany do udzielenia pierwszej pomocy (...)”.

Natomiast z opinii z 5 maja 2015 r. Departamentu Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia³ wynika, że samo podanie leków zleconych przez lekarza jest czynnością polegającą na realizacji zlecenia lekarskiego, które wiąże się ze sprawowaniem funkcji opiekuńczej nad dzieckiem. Jak podkreślono: „Przyjęcie odmiennej interpretacji pozostawałoby w sprzeczności z zasadami leczenia oraz samoopieki osób przewlekle chorych”. Ponadto zgodnie z ww. stanowiskiem, działania podejmowane przez opiekunów faktycznych (nauczycieli, wychowawców) powinny być analogiczne do tych, które w podobnych sytuacjach podejmowałoby rodzice dziecka. „Przyjęcie odmiennej interpretacji, zgodnie z którą nauczyciel podczas pobytu dziecka w placówce oświatowej nie mógłby podawać leków zleconych dziecku przez lekarza narażałoby dziecko na utratę zdrowia lub życia, a opiekuna (nauczyciela lub wychowawcę) na zarzut niewłaściwego sprawowania opieki”.

Zwracając uwagę na problemy dzieci z chorobą przewlekłą, a także mając na uwadze potrzeby dzieci z niepełnosprawnością, jak również znaczenie działań profilaktycznych w rozwoju dziecka, Rzecznik Praw Dziecka równocześnie dostrzega pilną potrzebę objęcia dzieci w wychowaniu przedszkolnym opieką zdrowotną, sprawowaną przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące profilaktycznej opieki zdrowotnej odnoszą się jedynie do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół. Zmianie tej powinny towarzyszyć działania rozszerzające zakres opieki medycznej sprawowanej przez pielęgniarkę na terenie przedszkola/szkoły o opiekę nad dziećmi przewlekle chorymi.

---

² znak: DWIKI-WWR.513.7.2016.JS;

³ znak: MD-P.630.6.2015.

Mając powyższe na uwadze, działając na mocy art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się do Pana Ministra o podjęcie działań w celu uregulowania tych elementów opieki, które mają wpływ na zabezpieczenie zdrowia dziecka w jednostkach systemu oświaty, w szczególności zagwarantowania dzieciom w przedszkolach opieki pielęgniarstwa.

Ze strony Rzecznika Praw Dziecka deklaruję współpracę przy działaniach na rzecz wprowadzenia rozwiązań zabezpieczających pełną realizację praw dziecka w powyższym zakresie.

Z wyrazami szacunku
Marek Pińskich